Volt beschouwing van de begroting 2028

In maart van dit jaar werd de gemeente Epe gehackt. Criminelen stalen meer dan 500.000 bestanden, met gegevens van bijna alle inwoners. Het begon met één medewerker die werd misleid. Wat als dit Soest overkomt? Hoe zorgen we ervoor dat onze ambtenaren én onze inwoners veilig kunnen meedoen in een digitale wereld?

Digitale weerbaarheid is naar ons idee een ondergeschoven kindje. In paragraaf C over Algemene informatieveiligheid wordt de kans op een zware ICT-technische storing of cybercrime ingeschat op 10% en de mogelijke impact loopt - volgens mij heel voorzichtig geraamd - in de miljoenen euro's. En toch is digitalisering geen apart hoofdstuk. Het komt op zes plekken terug in de begroting, maar het is slechts een kostenpost, geen koers. Het is geen opgave, geen portefeuille en er is geen visie op digitalisering.

Wij stellen daarom voor om in 2027 een lokale digitaliseringsstrategie op te stellen, samen met inwoners, vrijwilligersorganisaties, scholen, bibliotheek en ondernemers. Onze vraag aan het college: bent u bereid om hier werk van te maken?

En ik begrijp heel goed: voor wie de boodschappen al nauwelijks kan betalen, lijkt digitalisering ver van het bed. Maar online oplichting, nepberichten en datalekken raken iedereen. En voor wie weinig geld heeft, is één fout al een ramp. Digitale weerbaarheid is geen luxe: het beschermt onze gegevens, ons geld en ons vertrouwen.

Weerbaarheid begint bij mensen. Bij buren die elkaar waarschuwen, vrijwilligers die helpen en een gemeente die dichtbij staat. Dat is onze sociale basis. Soest leunt daar zwaar op, maar we moeten ook onderkennen dat deze basis wankelt door zorgen over onder meer vergrijzing, huisvesting, lange wachtlijsten en regeldruk. Dat knaagt aan het vertrouwen van inwoners in elkaar, in instanties en in de overheid.

En dat vertrouwen is historisch laag. Volgens de begroting zet het college in op interne beheersing en het voorkomen van fouten. Terecht. Maar wat gaat het

college actief naar buiten toe doen om het vertrouwen van bewoners te versterken?

Want vanuit vertrouwen ontstaat ruimte voor echte samenwerking. En andersom: wanneer een gemeente gelijkwaardig samenwerkt met inwoners, vergroot dat het vertrouwen. Dat leidt tot participatie die werkt. Dat zagen we bij de bijeenkomst over verkamering in Smitsveen, een mooie samenwerking die we graag vaker willen zien.

Ook voor onder meer wijken als 't Hart en de Engh staan ingrijpende veranderingen op de agenda. Juist daar hebben mensen ook behoefte aan inspraak en tijdige betrokkenheid. Laten we proactief in gesprek gaan met bewoners. Participatie kent vele vormen. Wij kijken dan ook uit naar de nieuwe Participatieverordening die eraan komt.

Inspraak, betrokkenheid en ruimte voor eigen initiatief leveren ons als gemeenschap ook iets op dat nu niet begroot is: inwonersinitiatieven dragen bij aan de doelstellingen van de gemeente. Dat leidt tot besparingen, waardoor je minder hoeft te bezuinigen. Uit onderzoek blijkt dat iedere door de gemeente in inwonersinitiatieven geïnvesteerde euro wel 7 keer wordt terugverdiend. Dus maak actief werk van het herstel van vertrouwen, zodat initiatieven echt tot bloei kunnen komen.

Voorzitter, ik rond af. Ik begon dit verhaal met Epe. Eén medewerker die werd misleid en een hele gemeente stond kwetsbaar. Maar het werkt ook andersom. Eén buurman die iemand waarschuwt voor een nepbericht. Eén vrijwilliger die helpt met DigiD. Eén inwoner met een goed idee voor de wijk. Zo wordt een gemeenschap sterker, stap voor stap.

Volt staat voor een overheid die eigen kracht stimuleert én zorgt dat niemand buiten de boot valt. Fysiek én digitaal. Een gemeente die kansen biedt, verbindingen legt en het initiatief makkelijk maakt. Eén klik kan een gemeente kwetsbaar maken. Vertrouwen maakt haar weerbaar. Geef vertrouwen en verdien het terug.